

ESTUDIS I NOTES

Pere Farrés, *Un jove romàntic, Ramon Picó i Campamar*

L'article aporta dades sobre la biografia, formació literària i primeres obres del poeta i dramaturg Ramon Picó i Campamar (Pollença 1848-Barcelona 1916) fins a 1874, quan es retira temporalment del món de les lletres. S'estudien algunes de les relacions literàries que l'influïren (Joan Tomàs i Salvany i Jaume Collell), la participació en els Jocs Florals i l'estrena i repercussió del drama *Cor de Roure*. Alguns textos i cartes, impregnats de romanticisme, permeten valorar Picó també com a prosista i relacionar-lo en certs aspectes amb Verdaguer. S'aporten dades sobre la seva activitat política i cultural i en el debat ortogràfic que té lloc als primers anys 70. L'apèndix incorpora poemes i proses de Picó inèdits o poc coneguts.

The article details the biography, literary training and early works of the poet and playwright, Ramon Picó i Campamar (Pollença 1848-Barcelona 1916). It covers the period up to 1874, the year in which he withdrew, temporarily, from the world of arts. His relationship with some of the literary figures who influenced him (Joan Tomàs i Salvany and Jaume Collell) is also examined, as is his participation in the *Jocs Florals* (Catalan literary awards) and the performance, and the repercussions that followed, of his play *Cor de Roure*. Extracts from his texts and letters, impregnated as they are with romanticism, allow us to appraise Picó as a prose writer and to establish certain parallels with the work of Verdaguer. Information is also included on his political and cultural activity and his participation in the orthographic debate of the early seventies. The appendix contains some of Picó's unpublished or lesser-known poems and prose writings.

Manuel Llanas i Ramon Pinyol, *Les traduccions en el Diari Català (1879-1881)*

El cas del *Diari Català* (1879-1881), creat i dirigit per Valentí Almirall, se singularitza no sols per ser el primer periòdic diari escrit en llengua catalana, sinó, entre altres aspectes, per haver dedicat una atenció especial a la literatura traduïda com una forma de modernització cultural i de regeneració social. En aquest sentit, destaquen les traduccions aparegudes en el suplement literari dels dijous i, sobretot, el fulletó, que fou el primer intent seriós de programar una col·lecció en català que recollís les primeres figures de la literatura i el pensament universals.

The case of the *Diari Català* (1879-1881), founded and edited by Valentí Almirall, is unique not only because it was the first daily paper written in Catalan, but also—among other reasons—because it devoted special attention to literature in translation as a form of cultural modernization and social regeneration. Particularly noteworthy are the translations which appeared in the Thursday literary supplement, and especially the serial, a first serious attempt at compiling a collection in Catalan that included titles by the world's most prominent figures in literature and thought.

Ramon Pinyol i Pep Vila, *Justí Pepratx, transcriptor de Verdaguer i recopilador de literatura catalana*

L'escriptor Justí Pepratx (1828-1901) fou el gran animador de la cultura catalana al Rosselló del darrer terç del segle XIX i un notable traductor de Verdaguer al francès. Una tasca poc coneguda de Pepratx és la de transcriptor de literatura catalana, en un conjunt de llibretes manuscrites que titulà *Flors catalanas*, avui conservades per la Société Agricole, Scientifique et Littéraire des Pyrénées-Orientales, de Perpinyà, a la seu de la Biblioteca Universitària de la capital rossellonesa. L'article explica les vicissituds d'aquest fons, el seu contingut i recull els textos verdaguerians que s'hi contenen.

The writer Justí Pepratx (1828-1901) was the leading advocate and promoter of Catalan culture in Roussillon in the late nineteenth century and was also a remarkable translator of Verdaguer into French. Lesser known among Pepratx's accomplishments are his transcriptions of Catalan literature in a series of handwritten notebooks entitled *Flors catalanas*, which are conserved today in Perpignan's university library under the auspices of the Société Agricole, Scientifique et Littéraire des Pyrénées-Orientales, Perpignan. This article deals with the haps and mishaps of this collection, its contents, and compiles the texts of Verdaguer's that are found there.

TEXTOS

Joan Requesens i Piquer, *La poesia política de Jaume Collell (1868-1871)*

La Revolució de 1868 propicià la primera activitat política del jove Jaume Collell. Actuà al costat dels carlins i en deixà constància en uns «poemes polítics» prou diferenciats dels que més endavant seran els patriòtics. Els seus versos tenen per marc l'Espanya catolicomonàrquica perdedora i els personatges que s'hi esmenten, o són simbòlics d'aquesta visió ideològica, o són alguns dels polítics d'aquell moment als quals adreça la seva invectiva. Aquestes pàgines, doncs, editen els sis poemes polítics de Collell amb una breu introducció biogràfica, circumstància motivadora de cada poema i criteris d'edició.

It was the Revolution of 1868 that first prompted the young Jaume Collell's involvement in politics. He sided with the Carlists, as seen in his "political poems," which differ rather significantly from his later patriotic poems. The framework of these poems is Spain's defeated Catholic monarchs, and his characters portray either symbols of that ideological view or contemporary politicians whom he attacks. Collell's six political poems are reproduced here along with a brief biography, the compelling circumstances of each poem, and editing criteria.

Antònia Tayadella, *L'afusellat, de Marià Vayreda. Presentació i edició crítica*

D'entre totes les mostres de narrativa breu que va escriure Marià Vayreda, destaca una peça no datada i pòstuma, *L'Afusellat*. Amb dues narracions més, *La fi del Renegat* (1891) i *El roure dels penjats. Conte fantàstic* (1899), comparteixen el denominador comú d'estar situades en l'òrbita literària de *La punyalada*, o bé per paral·lelismes argumentals i/o d'ambientació, o bé per seguir un camí literari proper al de la novel·la. En la present edició crítica de *L'Afusellat*, per primera vegada s'ha tingut en compte, com a text base, l'únic manuscrit que s'ha conservat a la Biblioteca Marià Vayreda d'Olot.

There stands out among the short stories of Marià Vayreda one which is undated and posthumous, *L'Afusellat*. Along with two other stories, *La fi del Renegat* (1891) and *El roure dels penjats: Conte fantàstic* (1899), it traces an orbit around his novel *La punyalada*, either because of its parallelisms in plot or setting, or because its literary trajectory follows that of the novel. This annotated text of *L'Afusellat* takes into account for the first time, as source text, the sole manuscript preserved at the Marià Vayreda Library in Olot.

Enric Gallén, «Angel Guimerà», de José León Pagano

L'argentí José Luis Pagano va entrevistar a inicis del segle XX una colla d'escriptors catalans i espanyols, que, posteriorment, va recollir en dos volums amb el títol *Attraverso la Spagna letteraria / A través de la España literaria*. La conversa que va mantenir amb Àngel Guimerà, es va realitzar en un dels moments de més alt reconeixement tant de la seva personalitat com sobretot de la seva activitat com a dramaturg, quan s'havia convertit ja en un indiscutible autor dramàtic de primera fila no només a Catalunya, sinó també a Madrid. L'entrevista ens mostra un escriptor apassionat que valora amb un criteri del tot personal tant la situació política com la cultural, i, concretament, la teatral, amb una lucidesa i un coneixement de causa del tot singulars.

Argentine José Luis Pagano interviewed a number of Catalan and Spanish writers in the early twentieth century. These interviews were later compiled in two volumes under the title *Attraverso la Spagna letteraria / A través de la España literaria*. He interviewed Àngel Guimerà at a time when Guimerà enjoyed widespread popularity as a personality, and more especially, as a first-rate playwright in both Catalonia and Madrid. This interview reveals the passionate playwright and his own personal assessment of the political and cultural scenes, and particularly the theater, which he depicts with remarkable insight.